

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ІНСТИТУТ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ, ДИЗАЙНУ
ТА ТРАНСПОРТУ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОЄКТУВАННЯ
ТА ДИЗАЙНУ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять з дисципліни «Рисунок»
для студентів 1-2 курсів очної та заочної форм навчання
Інституту цифрових технологій, дизайну та транспорту
за освітньо-професійною програмою «Архітектурний дизайн»

Частина 1 (перший семестр навчання)

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність – 022 ДИЗАЙН
Спеціалізація – 022.1 ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН

Одеса – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ІНСТИТУТ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ, ДИЗАЙНУ
ТА ТРАНСПОРТУ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОЄКТУВАННЯ
ТА ДИЗАЙНУ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять з дисципліни «Рисунок»
для студентів 1-2 курсів очної та заочної форм навчання
Інституту цифрових технологій, дизайну та транспорту
за освітньо-професійною програмою «Архітектурний дизайн»
Частина 1. Конструктивний рисунок. Геометричні форми

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність – 022 ДИЗАЙН
Спеціалізація – 022.1 ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН

Затверджено на засіданні
кафедри інформаційних технологій
проєктування та дизайну
Протокол № 1 від 28.08.2024 р.

Одеса – 2024

Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Рисунок» для студентів першого (бакалаврського) рівня очної та заочної форм навчання за спеціальністю 022 Дизайн, спеціалізація 022.1 Графічний дизайн за освітньо-професійною програмою «Архітектурний дизайн», Частина 1. Конструктивний рисунок. Геометричні форми.

/ Укл.: О. Ю. Белявська, В. А. Яровий. – Одеса : ОНПУ, 2024. – 29 с.

Укладачі:

Белявська О. Ю., канд. архітектури, доц.

Яровий В.А., канд. архітектури, проф.

Методичні рекомендації спрямовані на набуття знань та практичних навичок з техніки виконання конструктивного рисунку та світлотіньового моделювання форми з натури. У частині 1 розглянуті цілі, завдання, етапи виконання практичних завдань, котрі дозволяють опанувати методи побудови реалістичного зображення, оволодіти законами перспективи, навчитися досягати ефекту повітряної перспективи у рисунку. Практичні завдання передбачають послідовне виконання низки конструктивних рисунків геометричних форм, предметів побуту, пластичних форм.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
КОРОТКІ ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ	7
Практичне завдання № 1 «Початкові графічні вправи. Лінії, штриховки»	7
Практичне завдання № 2.1 «Прості геометричні форми: куби, призми, піраміди у просторі»	7
Практичне завдання № 2.2 «Площини і куби зі вписаними колами у просторі»	9
Практичне завдання № 3 «Тіла обертання»	9
Практичне завдання № 4 «Натюрморт з простих геометричних форм і тіл обертання»	11
Практичне завдання № 5 «Пластичні форми, драперія»	11
Практичне завдання № 6 «Об'ємно-просторова композиція з геометричних форм та драперії»	12
Практичне завдання № 7 «Натюрморт з побутових предметів з драперією»	13
Практичне завдання № 8 «Симетрична розетка»	14
Практичне завдання № 9 «Асиметричний трилисник»	15
Практичне завдання № 10 «Капітель доричного ордеру»	17
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ	18
ЛІТЕРАТУРА	18
ДОДАТКИ	18
Додаток 1.	19
Додаток 2.1.	20
Додаток 2.2.	21
Додаток 3.	22
Додаток 4.	23
Додаток 5.	24
Додаток 6.	25
Додаток 7.	26
Додаток 8.	27
Додаток 9.	28
Додаток 10.	29

ВСТУП

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Архітектурний дизайн» навчальна дисципліна «Рисунок» є базовою в академічній системі оволодіння образотворчою грамотою, становить основу для подальшого формування фахівця у галузі.

Предмет дисципліни – теоретичні закономірності композиції рисунка, практичне виконання рисунка, технічні засоби рисування. У вузькому сенсі – геометрична форма та її конструктивний зв'язок із складними архітектурними та природними формами, фігурою людини; конструктивна побудова різноманітних за складністю і пластикою архітектурних об'ємів та природних форм, фігури людини; рисунок з натури будь якого окремого предмету, групи предметів, середовища (екстер'єру та інтер'єру), фігури людини; лінійний рисунок і світлотіньове моделювання; технічні прийоми, інструменти, матеріали, індивідуальна манера виконання рисунка.

Мета дисципліни – розвиток у здобувача вищої освіти аналітичного мислення та формування просторового сприйняття й уявлення задля досягнення максимальної виразності у розкритті авторського дизайнерського задуму за допомогою мінімально необхідного спектру художніх технік і засобів.

Завдання дисципліни:

- оволодіння основами компонування зображення на площині;
- опанування технікою створення реалістичного зображення об'ємного матеріального і природного середовища та фігури людини на площині за геометричним методом;
- вивчення та застосування на практиці законів конструктивної побудови об'ємної форми за лінійно-конструктивним методом, лінійної і повітряної перспективи, пропорційних співвідношень, масштабності, базових знань з анатомії людини;
- напрацювання практичних навичок індивідуальної графічної манери виконання рисунку у різних матеріалах і техніках;
- розвиток творчої фантазії – навчання рисуванню за уявою та по пам'яті, виконання короткочасних зарисовок і начерків фігури людини з натури та фантазійних пошукових ескізів за авторським дизайнерським задумом;
- формування у студента логічних зв'язків між практичними навичками класичного рисунку і майбутньою творчою дизайнерською діяльністю в умовах домінування віртуальних технологій у галузі.

КОРОТКІ ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Лінійно-конструктивний метод рисунку являє собою застосування засобів побудови натурної форми за допомогою ліній видимих контурів та невидимих площин, що дозволяє студенту навчитися аналізувати структуру форми з точки зору її просторової організації, бачити реальні габарити зображуваного предмету та визначити ступінь видимості його площин та поверхонь. З опанування засобів лінійно-конструктивного методу розпочинається виконання практичних завдань студентами 1 курсу.

Геометральний метод створення реалістичного зображення на площині графічними засобами базується на співставленні натурних форм з найпростішими геометричними тілами. З опанування засобів геометричного методу виконуються практичні завдання упродовж 1 курсу.

Метод обрубкування заснований на аналізі складної форми, членуванні її на частини, зображенні простими площинами з подальшим поступовим згладжуванням ламаних ліній та утворенням плавного абрису реалістичної форми. За допомогою метода обрубкування передається динаміка та пластика складних форм.

Пропорції форми у рисунку визначаються як співвідношення частин форми за певною ознакою. Почуття пропорцій напрацьовується шляхом лінійного порівняння частин зображуваного предмету за шириною, висотою і глибиною. При цьому слід враховувати

зорове сприйняття пропорцій в умовах перспективного скорочення на площинному рисунку для досягнення максимальної реалістичності зображуваного предмету.

Окомір це здатність визначати відстані на око. Вона є основоположною властивістю рисувальника, яка тренується рисунком предметів з натури «на око». Студенту важливо навчитися бачити форму як тривимірну та зображувати її в уявному об'ємному просторі на двовірній площині аркуша.

Компоновка рисунку – віднайдення найвиразнішого розміщення зображення натури на аркуші. Для цього потрібно правильно визначити габаритні розміри зображення та намітити на аркуші його крайні точки, залишивши навколо достатньо вільного простору, щоб рисунок мав оптимальну величину – був ані завеликим, ані замалим для формату. Композиція на аркуші має бути врівноваженою за масою, без переважання в один або інший бік, не просідати донизу та не підніматися занадто догори.

Лінійна перспектива є основою зорового сприйняття форми для реалістичного зображення предметів. Рисунок з натури дозволяє опанувати навички зображення об'ємної форми з усіма її характерними особливостями. Закономірністю лінійної перспективи є зменшення розмірів зображуваного предмету у залежності від відстані до картинної площини. Чим далі розташований предмет, тим він менший і плоскіший на рисунку, чим ближчий – тим крупніший за розмірами та більш об'ємний за формою. Важливо знати теоретичні основи та закономірності побудови перспективного зображення. Для цього студентом вивчаються теоретичні поняття:

точка зору – місце з якого рисувальник дивиться на зображувану форму;

кут зору – видимі крайні точки зображувальної форми;

картинна площина – уявна фронтальна площина між оком рисувальника та зображувальною формою; навчившись мислено виставляти картинну площину можна напрактикуватися навчитися правильно фрагментувати вид;

лінія горизонту – уявна горизонтальна лінія, яка завжди знаходиться на висоті ока рисувальника при роботі з натури; у рисунку за уявою лінія горизонту може зміщуватися на потрібну для задуму висоту;

перспективні лінії – положення горизонтальних паралельних ліній у просторі, які прямують до точок сходу; для вертикальних паралельних ліній точки сходу розташовані значно вище або нижче лінії горизонту, за межами картинної площини; тому перспективні скорочення у навчальному рисунку з натури практично не помітні;

точка сходу – точка на лінії горизонту, у яку прямують та перетинаються горизонтальні паралельні лінії у просторі.

Світлотіньове моделювання слід розуміти як передачу освітленості форми та простору, у якому розташований зображувальний предмет, за допомогою графічних засобів – лінії та штриховки. Світлотінь у рисунку є сукупністю особливостей розподілу світла на різних поверхнях форми, які фіксуються оком. Світлотіньові переходи на поверхнях форми різної кривизни відрізняються за ступенем поступовості переходу від світла до тіні. На гранчастих предметах ці переходи чіткі, натомість на тілах обертання вони є нюансними. Для цього студентом вивчаються теоретичні поняття:

тінь власна – затемнена частина форми, куди не потрапляє світло; за щільністю темного власна тінь світліша тіні, що падає;

тінь падаюча – тінь, яка падає від предмету на будь яку форму, ця пляма зазвичай є найтемнішою областю рисунку;

напівтінь – серединна затінена зона, що є перехідною між власною тінню і світлом;

світло – освітлена частина форми, куди потрапляє світло від джерела освітлення; щільність темного у цій зоні найменша; правильно змодельоване світло додає виразності та прозорості рисунку;

рефлекс – зона відбитого світла, яка з'являється на формі у випадку оптичного впливу на неї світла, відбитого від сусіднього предмету; за щільністю темного ця рефлекс є проміжною стадією між напівтією і світлом;

відблиск – найсвітліша пляма на формі, виникає на опуклих або глянсуватих предметах; вона є найсвітлішим місцем у рисунку, зазвичай відблиском стає чистий фрагмент аркуша.

Повітряна перспектива – оптичне явище впливу оточуючого повітряного середовища та розсіяного світла на ступінь чіткості та яскравості зображуваного предмету. Передача повітряної перспективи заснована на тональних співвідношеннях у визначених умовах освітлення. Щоб правильно передати ефект повітряної перспективи потрібно визначити плани рисунку та розподілити світлотінь у залежності від наближеності плану до картинної площини. Чим ближче розташований зображуваний предмет, тим чіткіші його грані, контрастніші співвідношення світла і тіні. Натомість форми на віддалених планах зображуються з нюансами тону та пом'якшеними лініями.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Практичне завдання № 1 «Початкові графічні вправи. Лінії, штриховки»

Мета – оволодіння технікою лінійно-штрихового рисунку, набуття плавних рухів, тренування руки, розвиток окоміру.

Задання: проведення прямих ліній за різними напрямками, побудова різноманітних кутів, рисування фронтальних плоских фігур, розподіл відтінків ліній на рівні частини, рисування кривих ліній, штрихування різними манерами.

Інструменти та матеріали: папір ватман формату А2, графітний олівець середньої твердості.

Загальні рекомендації: рисунок за уявою виконується на мольберті, на витягнуту руку, плавними рухами за довжиною аркуша, олівець розташований під гострим кутом до аркуша, рука рухається вільно від плеча; рисунок виконується без застосування гумки; рисунок підписується студентом власноруч друкованими літерами, вказується прізвище, ініціали, шифр групи; підпис розміщується правому нижньому куті аркуша; висота літер 5 мм.

Етапи виконання:

прямі лінії прокладаються через увесь аркуш одним рухом, лінії проводяться у різних напрямках та з різним натисканням; лінії мають бути максимально довгими і прямими, різної товщини та чорноти;

розподіл ліній на кілька відтінків виконується на око, без застосування лінійки; лінії розділяються на рівні відтинки зворотними лініями, що їх перетинають;

криві лінії проводяться через ламані лінії – спочатку прокладаються короткі прямі відтинки за визначеним рухом лінії, потім з'єднуються плавними переходами, утворюючи спряження;

фронтальні плоскі фігури утворюються прямими лініями, наносяться незалежно від щільності заповнення аркуша; виправлення треба робити без застосування гумки, лише підсилюючи натиск олівця та отримуючи яскравішу лінію;

штрихи є короткими лініями, прокладеними паралельно, з щільним приляганням одна до одної; штрихи прокладаються у перехресних напрямках, утворюючи штрихові плями різної тональності; штриховкою різної щільності заповнюються фронтальні плоскі фігури.

Час виконання: 2 години.

Приклади: додаток 1.

Завдання для самостійної роботи: вправи зі штриховки у різних напрямках та різної довжини.

Практичне завдання № 2.1 «Прості геометричні форми: куби, призми, піраміди у просторі»

Мета – навчання рисунку з натури, оволодіння закономірностями лінійно-повітряної перспективи, законами компоновки зображення, розвиток уявлення.

Задання: аналіз геометричної форми, каркасний рисунок геометричних форм гіпсових моделей з натури у різних положеннях відносно лінії горизонту, передача лінійно-повітряної перспективи.

Інструменти та матеріали: папір ватман формату А2, графітний олівець середньої твердості, гумка.

Загальні рекомендації: каркасний рисунок з натури за лінійно-конструктивним методом, без світлотіньового моделювання штриховкою, усі зображувані форми вважаються прозорими; рисунок виконується на мольберті, на витягнуту руку, плавними рухами за довжиною зображуваного предмету, олівець розташований під гострим кутом до аркуша, рука рухається вільно від плеча; для коригування рисунку застосовується гумка; рисунок підписується студентом власноруч друкованими літерами, вказується прізвище, ініціали, шифр групи; підпис розміщується правому нижньому куті аркуша; висота літер 5 мм.

Етапи виконання:

вибір місця, з якого виконується рисунок, з найвиразнішим розкриттям об'ємної форми зображуваного предмету (вибір ракурсу);

компоновка на аркуші з розташуванням зображуваних предметів в оптимальному розмірі, навколо яких формується простір; місцеположення предмету має бути трохи вищим за геометричний центр аркуша;

рисунок куба починається з визначення загальних видимих габаритів форми, далі визначається місцеположення найближчого вертикального ребра та його висота, потім будується квадрат основи у просторі з перспективним скороченням, для чого визначаються уявні точки сходу горизонтальних паралельних граней; за наміченими габаритами піднімаються видимі та невидимі вертикальні ребра, які залишаються паралельними (уявна точка сходу розташована занадто високо, тому сходження вертикальних паралельних ліній можна залишити поза увагою); прорисовується квадрат верхньої грані з врахуванням закономірностей перспективного скорочення; треба врахувати, що нижня і верхня грані скорочуються (розкриваються глядачу) по різному внаслідок різної віддалі від лінії горизонту; при правильному виборі точки зору найближче (видиме) вертикальне ребро не повинно перекривати найdaleше (невидиме); під час рисування слід постійно перевіряти співвідношення величин (висота, ширина, глибина) форми з натури для визначення правильних пропорцій та порівнювати з рисунком;

рисунок шестигранної призми ускладнюється відсутністю прямих кутів, як у кубі; шестигранник нижньої основи будується шляхом з'єднання протилежних кутів прямими лініями, проведеними через уявний центр геометричної фігури, при цьому слід врахувати, що протилежні ребра шестигранника паралельні, тому для кожної з трьох пар ребер потрібно визначити уявну точку сходу; надалі рисування ведеться за тими ж закономірностями, що і рисування кубу;

рисунок стоячої чотиригранної піраміди відрізняється від попередніх необхідністю віднайденої найвищої точки, у яку сходяться ребра трикутних граней; для цього у квадраті основи прокладаються дві діагоналі, з точки їх перетину піднімається уявна вертикаль висоти піраміди і фіксується видима найвища точка;

передача лінійно-повітряної перспективи за допомогою ліній різної товщини і тональності; усі допоміжні лінії побудови залишаються на рисунку ледь помітними (тонкими і світлими), невидимі лінії форми зображуються товщими та яскравішими за тоном від допоміжних, видимі – є найтовщими та найтемнішими на рисунку; тональність ліній підсилюється на передньому плані та послаблюється при віддаленні у простір; акцент робиться на найближчому ребрі та куті форми.

Час виконання: 2 години.

Приклади: додаток 2.1.

Завдання для самостійної роботи: опрацювання навчальної літератури з правил перспективного зображення предметів.

Практичне завдання № 2.2 «Площини і куби зі вписаними колами у просторі»

Мета – опанування законів лінійної перспективи, у тому числі з однією точкою сходу, підготовка до рисунку тіла обертання, оволодіння навичками передачі графічними засобами повітряної перспективи, розвиток уявлення і зорової пам'яті.

Задання: аналіз геометричної форми, каркасний рисунок за уявою квадратних площин і кубів із вписаними у грані колами, компоновка площин на зразок звивистої стрічки, передача лінійно-повітряної перспективи.

Інструменти та матеріали: папір ватман формату A2, графітний олівець середньої твердості, гумка.

Загальні рекомендації: каркасний рисунок за уявою за лінійно-конструктивним методом, без світлотіньового моделювання штриховкою, усі зображувані форми вважаються прозорими; рисунок виконується на мольберті, на витягнуту руку, плавними рухами за довжиною зображуваного предмету, олівець розташований під гострим кутом до аркуша, рука рухається вільно від плеча; для коригування рисунку застосовується гумка; рисунок підписується студентом власноруч друкованими літерами, вказується прізвище, ініціали, шифр групи; підпис розміщується правому нижньому куті аркуша; висота літер 5 мм.

Етапи виконання:

компоновка на аркуші різнохарактерних та різновеликих зображень у загальну композицію, яка має бути врівноваженою та співмірною за рисунком і простором;

рисунок квадратної площини у просторі з вписаним колом виконується послідовно; спочатку будується квадрат у просторі, потім проводяться діагоналі та фіксується точка центру, через центр прокладаються дві лінії, паралельні граням квадрату, на перехресті з якими утворюються точки дотику вписаного кола; отримані чотири точки з'єднуються плавними кривими; під час рисування треба аналізувати закономірності розкриття кола у перспективі у залежності від відстані розташування до уявної лінії горизонту: чим ближче коло лежить до лінії горизонту, тим більше воно скорочується та перетворюється на вузький еліпс, чим далі – тим скорочення є меншим і еліпс здається ширшим; потрібно пам'ятати про вихідну форму кола та не допускати у побудові еліпса кутів або зламів лінії;

рисунок звивистої стрічки з кількох квадратних площин з вписаними колами, кожна з котрих розташовується на різній віддалі від лінії горизонту та має свої точки сходу;

рисунок кубів з вписаними у грані колами є сукупністю квадратних площин з еліпсами різного скорочення, виконується на основі набутих знань та вмінь;

передача лінійно-повітряної перспективи за допомогою ліній різної товщини і тональності; усі допоміжні лінії побудови залишаються на рисунку ледь помітними (тонкими і світлими), невидимі лінії форми зображуються товщими та яскравішими за тоном від допоміжних, видимі – є найтовщими та найтемнішими на рисунку; тональність ліній підсилюється на передньому плані та послаблюється при віддаленні у простір; акцент робиться на найближчому ребрі та куті форми.

Час виконання: 4 години.

Приклади: додаток 2.2.

Завдання для самостійної роботи: вправи з рисування плоских геометричних фігур у просторі.

Практичне завдання № 3 «Тіла обертання»

Мета – оволодіння засобами передачі світлотіньових відносин, опанування закономірностей розподілу світла на тілі обертання, передача повітряної перспективи.

Задання: аналіз геометричної форми, лінійно-тоновий рисунок з натури гіпсових моделей, передача лінійно-повітряної перспективи, світлотіннєве моделювання.

Інструменти та матеріали: папір ватман формату А2, графітний олівець середньої твердості, гумка.

Загальні рекомендації: лінійно-тоновий рисунок з натури за лінійно-конструктивним методом, зі світлотіннєвим моделюванням штриховкою; рисунок виконується на мольберті, на витягнуту руку, плавними рухами за довжиною зображуваного предмету, олівець розташований під гострим кутом до аркуша, рука рухається вільно від плеча; для коригування рисунку застосовується гумка; рисунок підписується студентом власноруч друкованими літерами, вказується прізвище, ініціали, шифр групи; підпис розміщується правому нижньому куті аркуша; висота літер 5 мм.

Етапи виконання:

компоновка на аркуші з розташуванням зображуваних предметів в оптимальному розмірі, навколо яких формується простір; місцеположення предмету має бути трохи вищим за геометричний центр аркуша;

рисунок циліндру починається з визначення загальних видимих габаритів форми (видимі вертикальні умовні краї циліндра та його висота), потім будується коло нижньої основи у просторі з перспективним скороченням (еліпс); для цього еліпс трактується як багатогранна фігура, що дозволяє точно віднайти габарити основи, після того допоміжні побудовчі ламані лінії згладжуються, а форма набуває плавності кола (еліпсу); перевірним засобом правильності побудови еліпса є прокладання перпендикулярних ліній через дві найвіддаленіші точки контуру та центр, також доцільно провести діагональні лінії для досягнення більш плавного абрису еліпса; за наміченими габаритами з центру еліпса нижньої основи піднімається уявна вертикаль осі обертання, та на визначеній висоті циліндра будується верхній еліпс його основи; треба врахувати, що кола нижньої та верхньої основ скорочуються (розкриваються глядачу) по різному внаслідок різної віддалі від лінії горизонту; під час рисування слід постійно перевіряти співвідношення величин (висота, діаметр/ширина) форми з натури для визначення правильних пропорцій;

рисунок конусу відрізняється від попереднього необхідністю віднаходження найвищої точки, у яку сходяться видимі похилі умовні краї конусу; для цього з центру еліпса основи піднімається уявна вертикаль висоти конусу і фіксується видима найвища точка, до якої прокладаються крайні видимі твірні лінії;

рисунок шару є рисунком окружності за визначеними габаритами; спочатку відмічається місце на площині, де лежить шар, потім прокладаються два його діаметри у просторі, визначається плавна лінія видимого абрису поверхні; основний засіб передачі форми шара є світлотіннєве моделювання;

передача лінійно-повітряної перспективи за допомогою ліній різної товщини і тональності; усі допоміжні лінії побудови залишаються на рисунку ледь помітними (тонкими і світлими), видимі лінії уявного краю форми трактуються як лінії другого плану, тому зображуються товщими та яскравішими за тоном від допоміжних; акцент робиться на найближчий до глядача ділянку поверхні шару;

світлотіннєве моделювання забезпечує об'ємність зображуваному предмету, виконується за допомогою штриховки; тон розподіляється у залежності від ступеню освітленості предмету, найтемніша зона форми знаходиться на межі світла і власної тіні, від неї розподіляється напівтон у бік світла і власної тіні, рефлекс є відбитим світлом проявляється у зоні власної тіні; форма і місцеположення падаючої тіні залежить від місця розташування джерела освітлення форми, за тоном падаюча тінь неоднорідна, тон розподіляється плавно від краю тіні (найтемнішого місця) до тіні під формою з обов'язковим врахуванням рефлексів; найбільш освітлена точка поверхні шару залишається без тону.

Час виконання: 4 години.

Приклади: додаток 3.

Завдання для самостійної роботи: короткострокові зарисовки з натури окремих побутових предметів простих геометричних форм у просторі.

Практичне завдання № 4 «Натюрморт з простих геометричних форм і тіл обертання»

Мета – закріплення навичок композивання на аркуші, групування різних за масштабом і формою предметів, розташування предметів у просторі з врахуванням перспективних скорочень.

Задання: аналіз композиції та геометричних форм натюрморту, фрагментування виду, лінійно-тоновий рисунок з натури групи гіпсових моделей з 3-4 предметів, передача лінійно-повітряної перспективи, світлотіньове моделювання.

Інструменти та матеріали: папір ватман формату А2, графітний олівець середньої твердості, гумка.

Загальні рекомендації: лінійно-тоновий рисунок з натури за лінійно-конструктивним методом, зі світлотіньовим моделюванням штриховкою, рисунок ведеться за принципом від загального до деталей, наприкінці роботи – узагальнюється; рисунок виконується на мольберті, на витягнуту руку, плавними рухами за довжиною зображуваного предмету, олівець розташований під гострим кутом до аркуша, рука рухається вільно від плеча; для коригування рисунку застосовується гумка; рисунок підписується студентом власноруч друкованими літерами, вказується прізвище, ініціали, шифр групи; підпис розміщується правому нижньому куті аркуша; висота літер 5 мм.

Етапи виконання:

компоновка на аркуші з розташуванням групи зображуваних предметів в оптимальному розмірі, навколо якої формується простір; місцеположення натюрморту має бути трохи вищим за геометричний центр аркуша;

лінійний рисунок натюрморту починається з віднайдення взаєморозташування усіх предметів натюрморту на площині стола; далі визначаються габарити і пропорції кожного з предметів, виконуються їх конструктивна перспективна побудова з врахуванням місцеположення у просторі; конструкція предметів прорисовується повністю з врахуванням невидимих частин; пропорції предметів перевіряються порівнянням рисунку і натури;

світлотіньове моделювання починається з визначення розмірів власних і контурів падаючих тіней, далі виконується тонова деталізація з врахуванням характеру форми (гранчасті тіла і тіла обертання), акцентування найтемнішого та найсвітлішого місця рисунку; усі допоміжні лінії побудови зникають під штриховкою, предмети мають набувати матеріальності та не здаватися прозорими;

опрацювання тла має узгоджуватися за тоном з натюрмортом; слід звертати увагу на співвідношення тону предметів і оточуючого тла; для досягнення ефекту повітряної перспективи контури предметів не повинні виконуватися одноманітною жорсткою лінією; тонове вирішення тла виконується з врахуванням освітлення та рефлексів.

Час виконання: 4 години.

Приклади: додаток 4.

Завдання для самостійної роботи: короткострокові зарисовки з натури груп побутових предметів складних геометричних форм у просторі.

Практичне завдання № 5 «Пластичні форми, драперія»

Мета – оволодіння навичками поетапного рисунку від прямих ліній до криволінійних форм за методом обрубвання, світлотіньове і фактурне моделювання форми, застосування засвоєних різних технік штрихування для передачі характеру тканини і живої пластичної форми.

Задання: аналіз композиції драперії та живої пластичної форми, лінійно-тоновий рисунок з натури різнофактурної і різнокольорової тканини, передача різними графічними засобами відмінностей тканини та живої пластичної форми (моделі овочів, фруктів, гілки з листям тощо).

Інструменти та матеріали: папір ватман формату А2, графітні олівці різної твердості, гумка.

Загальні рекомендації: лінійно-тоновий рисунок з натури за лінійно-конструктивним методом, зі світлотіньовим моделюванням штриховкою, рисунок ведеться за принципом від загального до деталей, наприкінці роботи – узагальнюється, штрихування здійснюється олівцями різної твердості; рисунок виконується на мольберті, на витягнуту руку, плавними рухами за довжиною зображуваного предмету, олівець розташований під гострим кутом до аркуша, рука рухається вільно від плеча; для коригування рисунку застосовується гумка; рисунок підписується студентом власноруч друкованими літерами, вказується прізвище, ініціали, шифр групи; підпис розміщується правому нижньому куті аркуша; висота літер 5 мм.

Етапи виконання:

компоновка на аркуші зображення постановки з 2-3 драперій і живої форми в оптимальному розмірі, навколо якої формується простір; місцезположення постановки має бути трохи вищим за геометричний центр аркуша та з врахуванням напрямку руху драперій, що звисають згори донизу; для досягнення рівноваги композиції слід враховувати тонові співвідношення складників постановки;

лінійний рисунок починається з конструктивного аналізу форми, виконується послідовно за методом обрубів; рисунок пластичної форми (драперії) намічається ламаними лініями за напрямками зламів тканини (складок), поступово уточнюється характер ліній, наприкінці побудови прямі лінії роблять плавними, постійно звіряючись з натурою; жива форма, розміщена на тканині, рисується за тим же принципом;

світлотіньове моделювання виконується задля виявлення об'ємності форм та досягнення реалістичності зображення; обов'язково потрібно визначити плановість рисунка, розібрати тонові співвідношення в залежності від кольору та фактури тканин, визначити місця найглибшої тіні та найяскравішого світла; застосовується штриховка кількох типів і напрямків за формою олівцями різної твердості для передачі матеріальності типів поверхонь;

узагальнення рисунку виконується шляхом відмови від надмірної деталізації з досягненням цілісного сприйняття роботи, акцентуванням найтемніших та найсвітліших плям.

Час виконання: 4 години.

Приклади: додаток 5.

Завдання для самостійної роботи: короткострокові зарисовки з натури драперії, що вільно звисає та драперії на різноманітних геометричних формах.

Практичне завдання № 6 «Об'ємно-просторова композиція з геометричних форм та драперії»

Мета – розвиток просторового та аналітичного мислення, уявлення, застосування навичок конструктивного рисунку у дизайнерському розробленні.

Задання: лінійно-тоновий рисунок з 3-4 гіпсових моделей геометричних форм і драперії у просторі за уявою, самостійне утворення композиції із заданих форм, рисунок видів задуманої композиції (вид згори і фронтальний вид), вибір точки зору для перспективного зображення, передача лінійно-повітряної перспективи, світлотіньове моделювання у масах.

Інструменти та матеріали: папір ватман формату А2, графітні олівці різної твердості, гумка.

Загальні рекомендації: лінійно-тоновий рисунок за уявою із запропонованого набору гіпсових моделей геометричних форм та драперії виконується за власним задумом, зі світлотіньовим моделюванням штриховкою у масах для досягнення об'ємності форм; рисунок ведеться від за проєкційними видами, штрихування здійснюється олівцем середньої твердості; рисунок виконується на мольберті, на витягнуту руку, плавними рухами за довжиною зображуваного предмету, олівець розташований під гострим кутом до аркуша, рука рухається вільно від плеча; для коригування рисунку застосовується гумка; рисунок підписується студентом власноруч друкованими літерами, вказується прізвище, ініціали, шифр групи; підпис розміщується правому нижньому куті аркуша; висота літер 5 мм.

Етапи виконання:

пошуковий ескіз об'ємно-просторової композиції із запропонованих моделей геометричних форм, виконується за уявою шляхом сполучення обраних за власним розсудом 3-4 геометричних форм; спочатку розробляються проєкційні види (вид зверху та фронтальний вид), потім обирається точка зору, з якої потрібно нарисувати перспективне зображення утвореної композиції у проєкційній відповідності з видами, та точка джерела освітлення, для визначення місця власних і падаючих тіней, світла, рефлексів, відблисків;

компоновка на аркуші зображення об'ємно-просторової композиції з драперією в оптимальному розмірі, навколо якої формується простір; місцеположення постановки має бути трохи вищим за геометричний центр аркуша; зображення на аркуші має бути врівноваженим, без зміщення умовного центру композиції;

лінійний рисунок об'ємно-просторової композиції починається з віднайдення взаєморозташування усіх сполучених предметів на площині стола; далі визначаються габарити і пропорції кожного з предметів, виконуються їх конструктивна перспективна побудова з врахуванням місцеположення у просторі; конструкція предметів прорисовується повністю з врахуванням невидимих частин; драперія намічається ламаними лініями за напрямками зламів тканини (складок), поступово уточняється характер ліній, наприкінці побудови прямі лінії роблять плавними;

світлотіньове моделювання починається з визначення розмірів власних і контурів падаючих тіней, далі виконується тонова деталізація з врахуванням характеру форми (гранчасті тіла, тіла обертання, драперія); усі допоміжні лінії побудови зникають під штриховкою, предмети мають набувати матеріальності та не здаватися прозорими; застосовується штриховка кількох типів і напрямків за формою олівцями різної твердості;

узагальнення рисунку виконується шляхом відмови від надмірної деталізації з досягненням цілісного сприйняття роботи, для цього потрібно відходити від мольберту та працювати над усією поверхнею аркуша одночасно; наприкінці роботи виконати акцентування найтемнішого та найсвітлішого місця рисунку.

Час виконання: 6 години.

Приклади: додаток 6.

Завдання для самостійної роботи: короткостроковий начерк за уявою перетину шести гранчастих геометричних тіл і тіл обертання з рисунком проєкцій.

Практичне завдання № 7 «Натюрморт з побутових предметів з драперією»

Мета – застосування набутих навичок компоновки на аркуші, віднайдення правильних пропорцій, побудова лінійної перспективи, передача графічними засобами світлотіньових, фактурних і матеріальних відмінностей.

Задання: аналіз композиції та форми побутових предметів за геометральним методом, фрагментування виду, лінійно-тоновий рисунок з натури складного натюрморту з 3-4 предметів та 2-3 драперій, передача лінійно-повітряної перспективи, світлотіньове моделювання.

Інструменти та матеріали: папір ватман формату А2, графітні олівці різної твердості, гумка.

Загальні рекомендації: лінійно-тоновий рисунок з натури за геометральним методом, зі світлотіньовим моделюванням штриховкою, рисунок ведеться за принципом від загального до деталей, наприкінці роботи – узагальнюється; рисунок виконується на мольберті, на витягнуту руку, плавними рухами за довжиною зображуваного предмету, олівець розташований під гострим кутом до аркуша, рука рухається вільно від плеча; для коригування рисунку застосовується гумка; рисунок підписується студентом власноруч друкованими літерами, вказується прізвище, ініціали, шифр групи; підпис розміщується правому нижньому куті аркуша; висота літер 5 мм.

Етапи виконання:

компоновка на аркуші з розташуванням групи зображуваних предметів в оптимальному розмірі, навколо якої формується простір; місцеположення натюрморту має бути трохи вищим за геометричний центр аркуша, його не слід зміщувати до країв аркуша; композиція на аркуші має бути врівноважена, з врахуванням різної матеріальності та тону (кольору) зображуваних предметів;

лінійний рисунок натюрморту починається з віднайдення взаєморозташування усіх предметів натюрморту на площині стола, руху драперій, що лежать на столі або звіщуються згори донизу; далі визначаються габарити і пропорції кожного з предметів, виконуються їх конструктивна перспективна побудова за геометральним методом з врахуванням місцеположення у просторі та на площині стола; усі побутові предмети рисуються як сполучення простих геометричних форм з подальшим узагальненням і наданням плавності природних обрисів, конструкція предметів прорисовується повністю разом з невидимими частинами; пропорції предметів перевіряються порівнянням рисунку і натури;

світлотіньове моделювання починається з визначення розмірів власних і контурів падаючих тіней, зон найяскравішого світла; далі виконується тонова деталізація з врахуванням характеру форми (тверді побутові предмети, м'які драперії), усі допоміжні лінії побудови зникають під штриховкою, предмети мають набувати матеріальності та не здаватися прозорими; застосовується штриховка кількох типів і напрямків за формою олівцями різної твердості;

опрацювання тла має узгоджуватися за тоном з натюрмортом; слід звертати увагу на співвідношення тону предметів і оточуючого тла; для досягнення ефекту повітряної перспективи контури предметів не повинні виконуватися одноманітною жорсткою лінією; тонове вирішення тла виконується з врахуванням освітлення та рефлексів.

узагальнення рисунку виконується шляхом відмови від надмірної деталізації задля досягнення цілісного сприйняття роботи, для цього потрібно відходити від мольберту та працювати над усією поверхнею аркуша одночасно; наприкінці роботи виконати акцентування найтемнішого та найсвітлішого місця рисунку, проробляються деталі переднього плану шляхом підсилення тонового контрасту.

Час виконання: 6 годин.

Приклади: додаток 7.

Завдання для самостійної роботи: короткострокові зарисовки з натури різнофактурної драперії.

Практичне завдання № 8 «Симетрична розетка»

Мета – удосконалення техніки рисунку та штриховки, передача матеріальності форми графічними засобами, застосування методу обрубубання, передача симетрії у перспективному скороченні.

Задання: аналіз композиції та форми архітектурного орнаменту, фрагментування виду, лінійно-тоновий рисунок з натури рельєфної симетричної форми на плінті у просторі, передача лінійно-повітряної перспективи, світлотіньове моделювання.

Інструменти та матеріали: папір ватман формату А2, твердий графітний олівець, гумка.

Загальні рекомендації: лінійно-тоновий рисунок з натури за методом обрубання з подальшим згладжуванням ламаних ліній, зі світлотіньовим моделюванням штриховкою, рисунок ведеться за принципом від загального до деталей, наприкінці роботи – узагальнюється; рисунок виконується на мольберті, на витягнуту руку, плавними рухами за довжиною зображуваного предмету, олівець розташований під гострим кутом до аркуша, рука рухається вільно від плеча; для коригування рисунку застосовується гумка; рисунок підписується студентом власноруч друкованими літерами, вказується прізвище, ініціали, шифр групи; підпис розміщується правому нижньому куті аркуша; висота літер 5 мм.

Етапи виконання:

вибір місця, з якого виконується рисунок, з найвиразнішим розкриттям об'ємної форми зображуваного предмету (вибір ракурсу); потрібно уникати фронтального виду або виду з надмірним перспективним скороченням; найкращим видом, який найповніше розкриває особливості об'ємної форми, вважається тричвертне зображення (у ракурсі);

компоновка на аркуші з розташуванням розетки на плінті в оптимальному розмірі, навколо якого формується простір; місцеположення зображуваного предмету має бути трохи вищим за геометричний центр аркуша; композиція на аркуші врівноважена, з врахуванням кута нахилу плінта з розеткою;

лінійний рисунок розетки починається з визначення загальних видимих габаритів форми, осей симетрії, пропорцій, характеру розташування орнаменту на плінті, висоти рельєфу; важливо правильно визначити місце положення лінії горизонту та точок сходу; послідовно уточнюються крупні членування з врахуванням симетричності форми у перспективному скороченні, рельєфна розетка прорисовується за допомогою невидимих ліній побудови, симетричні (парні) деталі рисуються одночасно; під час рисування слід постійно перевіряти співвідношення величин (висота, ширина, глибина) форми з натури та порівнювати з рисунком;

світлотіньове моделювання починається з визначення зон власних тіней і контурів падаючих тіней, поверхонь найяскравішого світла; далі виконується тонова деталізація з врахуванням плавного характеру криволінійної форми розетки, усі допоміжні лінії побудови зникають під штриховкою, гіпсова форма має набувати матеріальності; застосовується штриховка у різних напрямках за формою, робота твердим загостреним олівцем забезпечує легкість і прозорість рисунку, передачу фактурності гіпсу; загальна тональність рисунку перевіряється порівнянням тону олівця і тону освітленої частини гіпсової розетки у натурі; важливо передати нюанси тонових співвідношень у зонах рефлексів;

узагальнення та уточнення рисунку виконується шляхом порівняння сили світла на різних поверхнях (віддалених та наближених до джерела освітлення), слід враховувати що найсвітлішим місцем на рисунку є тон паперу, а найтемнішими – тон падаючої тіні; на завершальному етапі потрібно відходити від мольберту та працювати над усією поверхнею аркуша одночасно; наприкінці роботи виконати акцентування найтемнішого та найсвітлішого місця рисунку, проробляються лінії переднього плану шляхом підсилення тонового контрасту.

Час виконання: 4 години.

Приклади: додаток 8.

Завдання для самостійної роботи: короткострокові зарисовки природних рослинних форм з натури (квіти, гілки, листя).

Практичне завдання № 9 «Асиметричний трилисник»

Мета – удосконалення техніки рисунку та штриховки, передача матеріальності форми графічними засобами, опанування застосування методу обрубкування, передача у перспективному скороченні асиметрії форми і пропорційних співвідношень її частин.

Задання: аналіз композиції та форми асиметричного архітектурного орнаменту, фрагментування виду, лінійно-тоновий рисунок з натури гіпсової моделі асиметричної криволінійної архітектурної форми на плінті у просторі, передача лінійно-повітряної перспективи, світлотіньове моделювання.

Інструменти та матеріали: папір ватман формату А2, твердий графітний олівець, гумка.

Загальні рекомендації: лінійно-тоновий рисунок з натури за методом обрубкування з подальшим згладжуванням ламаних ліній, зі світлотіньовим моделюванням штриховкою, рисунок ведеться за принципом від загального до деталей, наприкінці роботи – узагальнюється; рисунок виконується на мольберті, на витягнуту руку, плавними рухами за довжиною зображуваного предмету, олівець розташований під гострим кутом до аркуша, рука рухається вільно від плеча; для коригування рисунку застосовується гумка; рисунок підписується студентом власноруч друкованими літерами, вказується прізвище, ініціали, шифр групи; підпис розміщується правому нижньому куті аркуша; висота літер 5 мм.

Етапи виконання:

вибір місця, з якого виконується рисунок, з найвиразнішим розкриттям об'ємної форми зображуваного предмету (вибір ракурсу); дозволяється обирати фронтальний вид, натомість уникати виду з надмірним перспективним скороченням, що спотворює форму; найкращим видом, який найповніше розкриває особливості об'ємної форми, вважається тричвертне зображення (у ракурсі);

компоновка на аркуші з розташуванням асиметричного трилисника на плінті в оптимальному розмірі, навколо якого формується простір; місцеположення зображуваного предмету має бути трохи вищим за геометричний центр аркуша; композиція на аркуші врівноважена, з врахуванням кута нахилу плінта з трилисником;

лінійний рисунок асиметричного трилисника починається з визначення загальних видимих габаритів форми, осей симетрії плінта, пропорцій трилисника, напрямку вигину криволінійної асиметричної форми, характеру розташування трилисника на плінті відносно осей симетрії плінта, змінної висоти рельєфу; важливо правильно визначити місце положення лінії горизонту та точок сходу; послідовно уточнюються крупні членування з врахуванням асиметричності форми у перспективному скороченні, рельєфний орнамент прорисовується за допомогою невидимих ліній побудови, котрі з'єднують зламні точки трилисника; під час рисування слід постійно перевіряти співвідношення величин (висота, ширина, глибина) форми з натури та порівнювати з рисунком;

світлотіньове моделювання починається з визначення зон власних тіней і контурів падаючих тіней, поверхонь найяскравішого світла; далі виконується тонова деталізація з врахуванням плавного характеру криволінійної форми асиметричного трилисника, усі допоміжні лінії побудови зникають під штриховкою, гіпсова форма має набувати матеріальності; застосовується штриховка у різних напрямках за формою, робота твердим загостреним олівцем забезпечує легкість і прозорість рисунку, передачу фактурності гіпсу; загальна тональність рисунку перевіряється порівнянням тону олівця і тону освітленої частини гіпсової форми у натурі; важливо передати нюанси тонових співвідношень у зонах рефлексів;

опрацювання тла має узгоджуватися за тоном з гіпсовою формою; слід звертати увагу на контрастне співвідношення тону гіпсового орнаменту і оточуючого тла; для досягнення ефекту повітряної перспективи контури частин трилисника не повинні

виконуватися одноманітною жорстокою лінією, чіткість грані досягається тоновим контрастом;

узагальнення та уточнення рисунку виконується шляхом порівняння сили світла на різних поверхнях (віддалених та наближених до джерела освітлення), слід враховувати що найсвітлішим місцем на рисунку є тон паперу, а найтемнішими – тон падаючої тіні; на завершальному етапі потрібно відходити від мольберту та працювати над усією поверхнею аркуша одночасно; наприкінці роботи треба виконати акцентування найтемнішого та найсвітлішого місця рисунку.

Час виконання: 4 години.

Приклади: додаток 9.

Завдання для самостійної роботи: короткострокові зарисовки природних рослинних форм з натури (дерева, кущі).

Практичне завдання № 10 «Капітель доричного ордеру»

Мета – застосування геометричного методу у рисунку ускладненої архітектурної форми, передача перспективних скорочень, світлотіньове моделювання форми, підготовка до рисунку у середовищі.

Задання: аналіз композиції та форми архітектурної деталі, вивчення конструкції капітелі та назв її складових частин, опанування термінології, фрагментування виду, застосування набутих знань та вмінь побудови геометричних тіл, лінійно-тоновий рисунок з натури гіпсової моделі доричної капітелі у просторі, передача лінійно-повітряної перспективи, світлотіньове моделювання.

Інструменти та матеріали: папір ватман формату А2, твердий графітний олівець, гумка.

Загальні рекомендації: лінійно-тоновий рисунок з натури за геометричним методом, зі світлотіньовим моделюванням штриховкою, рисунок ведеться за принципом від загального до деталей, наприкінці роботи – узагальнюється; рисунок виконується на мольберті, на витягнуту руку, плавними рухами за довжиною зображуваного предмету, олівець розташований під гострим кутом до аркуша, рука рухається вільно від плеча; для коригування рисунку застосовується гумка; рисунок підписується студентом власноруч друкованими літерами, вказується прізвище, ініціали, шифр групи; підпис розміщується правому нижньому куті аркуша; висота літер 5 мм.

Етапи виконання:

компоновка на аркуші з розташуванням доричної капітелі в оптимальному розмірі, навколо якої формується простір; місцеположення зображуваного предмету має бути трохи вищим за геометричний центр аркуша; композиція на аркуші врівноважена; лінійний рисунок починається з умовного розділу капітелі на прості геометричні форми та з визначення загальних видимих габаритів форми (циліндр - колона, квадратна плита – абака, напівтор – ехін), намічається вертикальна вісь симетрії об'ємної форми, визначається лінія горизонту і точки сходу, важливо слідкувати, щоб лінія горизонту на рисунку розміщувалася на висоті ока рисувальника, а зображувана капітель мала природний вигляд; виконується розмітка за висотою усіх горизонтальних частин капітелі та конструктивна побудова усіх складових капітелі, звернути увагу на характер розкриття еліпсів у залежності від їх місця положення у просторі; на етапі побудови усі зображувані форми вважаються прозорими; під час рисування слід постійно перевіряти співвідношення величин (висота, ширина, глибина) форми з натури та порівнювати з рисунком;

світлотіньове моделювання починається з визначення зон власних тіней і контурів падаючих тіней, поверхонь найяскравішого світла; далі виконується тонова деталізація з врахуванням плавного характеру криволінійної форми капітелі, усі допоміжні лінії побудови зникають під штриховкою, гіпсова форма має набувати матеріальності; застосовується штриховка у різних напрямках за формою, робота твердим загостреним олівцем забезпечує легкість і прозорість рисунку, передачу

фактурності гіпсу; загальна тональність рисунку перевіряється порівнянням тону олівця і тону освітленої частини гіпсової форми у натурі; важливо передати нюанси тонових співвідношень у зонах рефлексів;

опрацювання тла має узгоджуватися за тоном з гіпсовою формою; слід звертати увагу на контрастне співвідношення тону гіпсового орнаменту і оточуючого тла; для досягнення ефекту повітряної перспективи контури частин капітелі не повинні виконуватися одноманітною жорстокою лінією, чіткість грані досягається тоновим контрастом;

узагальнення та уточнення рисунку виконується шляхом порівняння сили світла на різних поверхнях (віддалених та наближених до джерела освітлення), слід враховувати що найсвітлішим місцем на рисунку є тон паперу, а найтемнішими – тон падаючої тіні; на завершальному етапі потрібно відходити від мольберту та працювати над усією поверхнею аркуша одночасно; наприкінці роботи треба виконати акцентування найтемнішого та найсвітлішого місця рисунку.

Час виконання: 4 години.

Приклади: додаток 10.

Завдання для самостійної роботи: короткострокові зарисовки архітектурних деталей різної складності з натури (орнаменти, розетки, кронштейни, капітелі).

Заочна форма здобуття освіти

Студенти заочної форми навчання виконують практичне завдання №4.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Інтегральна оцінка кожної роботи базується на визначенні відповідності оцінюваного рисунку наступним основоположним критеріям:

- компоновка на аркуші,
- правильність конструктивної побудови зображуваного предмету,
- точність віднайдення пропорцій зображуваного предмету,
- правильність побудови перспективного скорочення зображуваного предмету,
- ступінь володіння графічними засобами передачі повітряної перспективи зображення,
- передача графічними засобами світлотіньових, фактурних і матеріальних відмінностей зображуваних предметів.

ЛІТЕРАТУРА

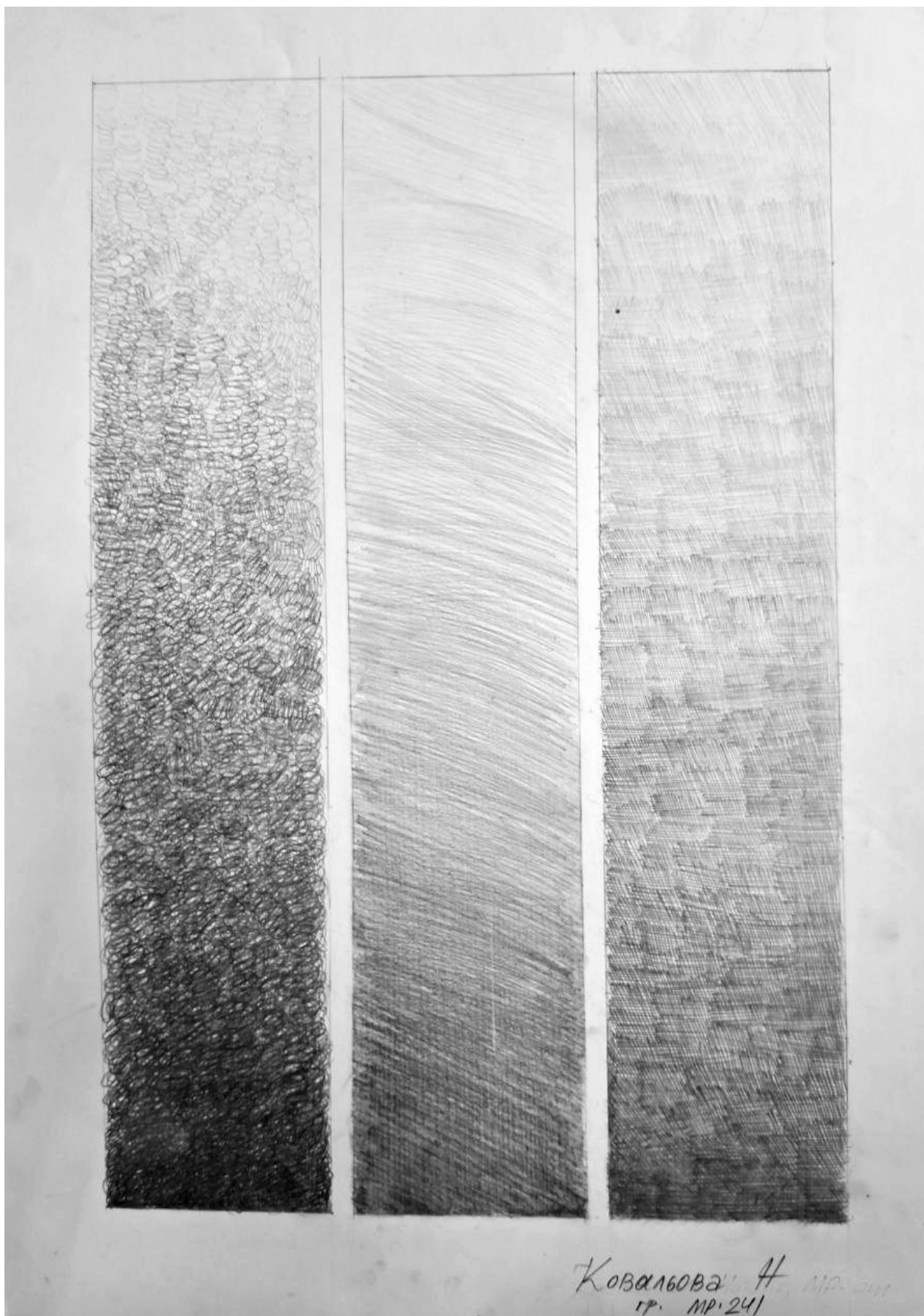
1. Все про малювання. Понад 200 технік, уроків і порад для художників-початківців / пер. з англ. В. Ракулєнко. – КМ-БУКС, 2021. – 240 с.
2. Гілязова Н. Рисунок. Живопис: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Наталія Гілязова. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2020. – 112 с.
3. Гребенюк Г. Основи композиції та рисунок [Текст] : підруч. для уч. проф.-тех. навч. закладів / Г. Є. Гребенюк. – К. : Техніка, 1997. – 221 с.
4. Колесніков В. Г., Осипчук М. В., Басанець О. П. Рисунок: навч. посібник для студ. ВНЗ / В. Г. Колесніков М. В. Осипчук М. В., Басанець О. П. – К. : КНУТД, 2008. – 148 с.
5. Сухенко В. Рисунок [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації / В. О. Сухенко; Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури. – К. : BONA MENTE, 2004. – 184 с.: іл.
6. Ятченко Ю. Мистецтво рисунка [Текст] : посібник / Ю. М. Ятченко ; Національний авіаційний ун-т, Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури. – К. : НАУ, 2005. – 60 с.: рис.
7. Barrington Barber. The Complete Fundamentals of Drawing: Still Life, Figure Drawing, Landscapes & Portraits. – Kindle Edition, 2023. – 845 p.

8. Barrington Barber. The Fundamentals of Drawing: A Complete Professional Course for Artists. – Kindle Edition, 2005. – 363 p.
9. Catherine V Holmes. Drawing Dimension – Shading Techniques: A Shading Guide for Teachers and Students. – Kindle Edition, 2017. – 210 p.

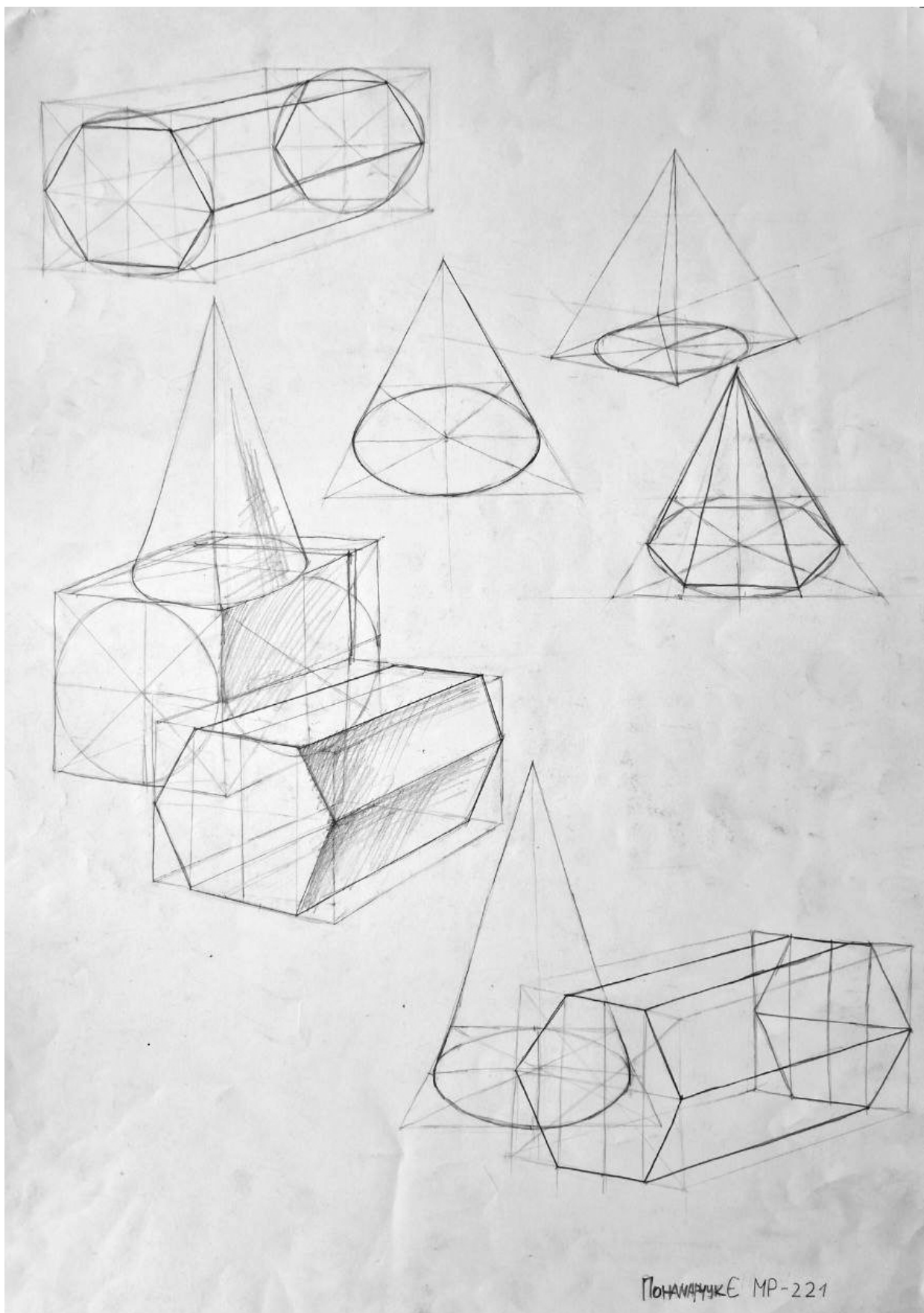
ДОДАТКИ

У додатках подані приклади навчальних робіт, відповідні до кожного практичного завдання, а також використані рисунки з електронних джерел з відкритим доступом.

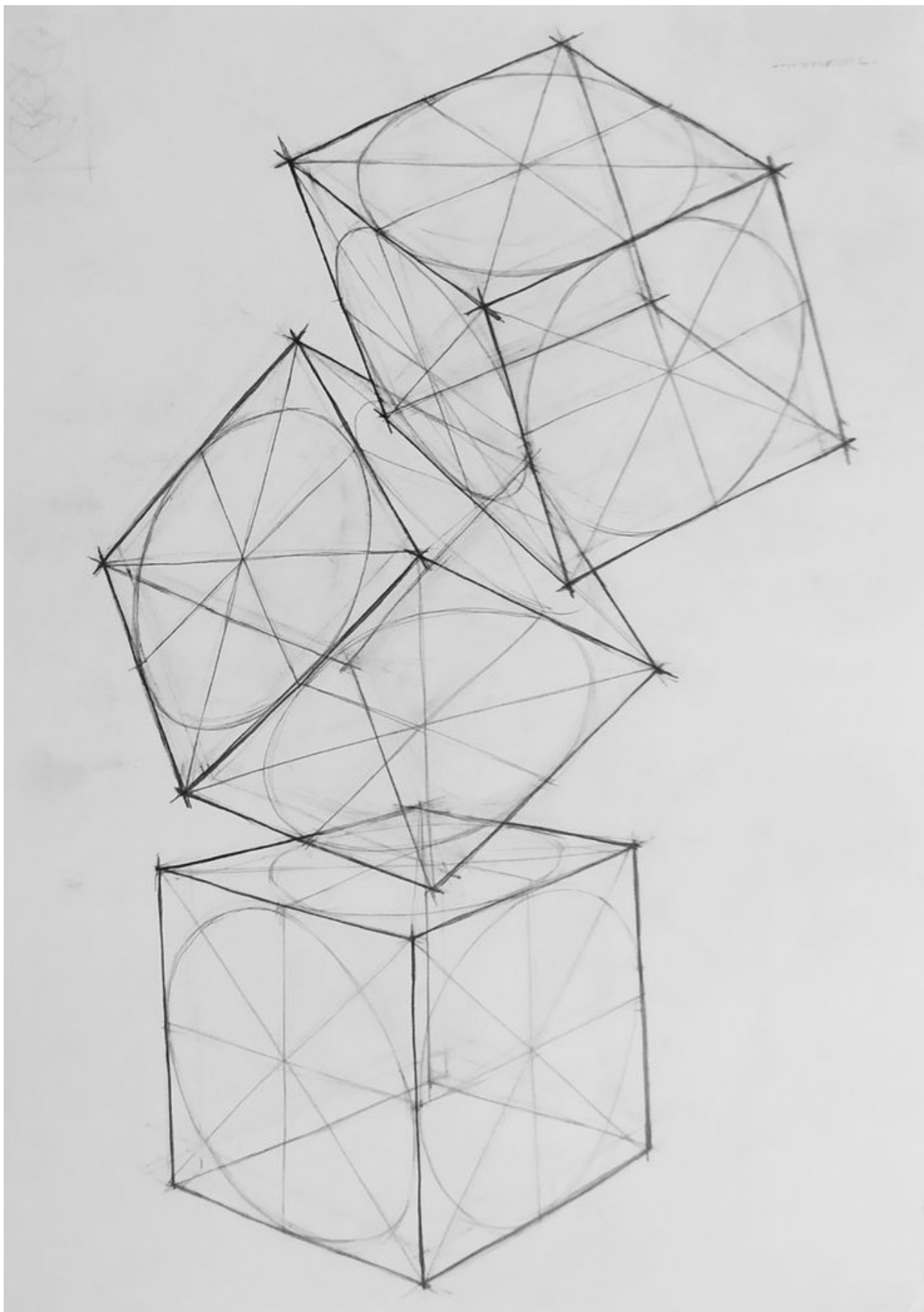
Додаток 1

Додаток 2.1

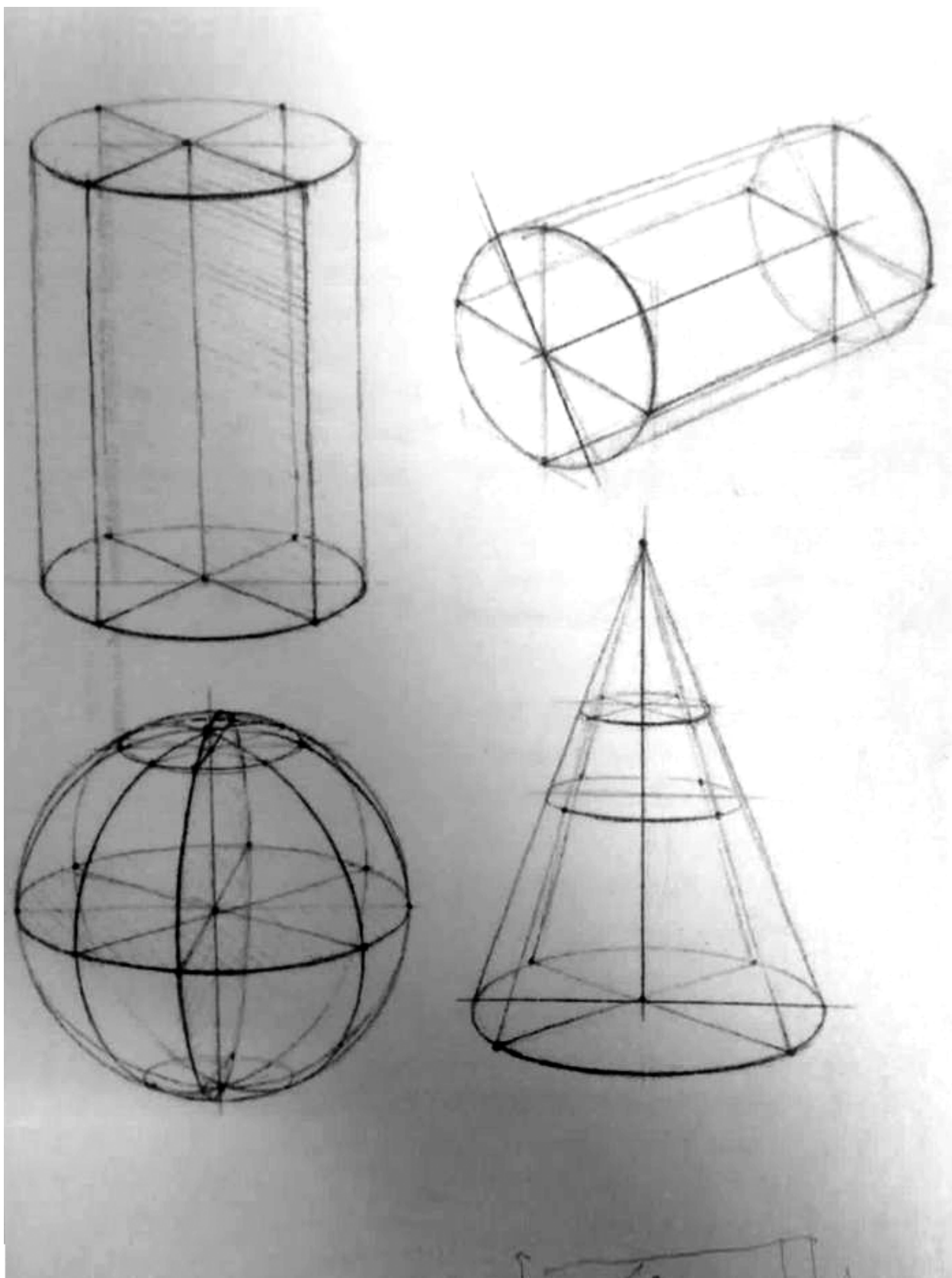

Додаток 2.2

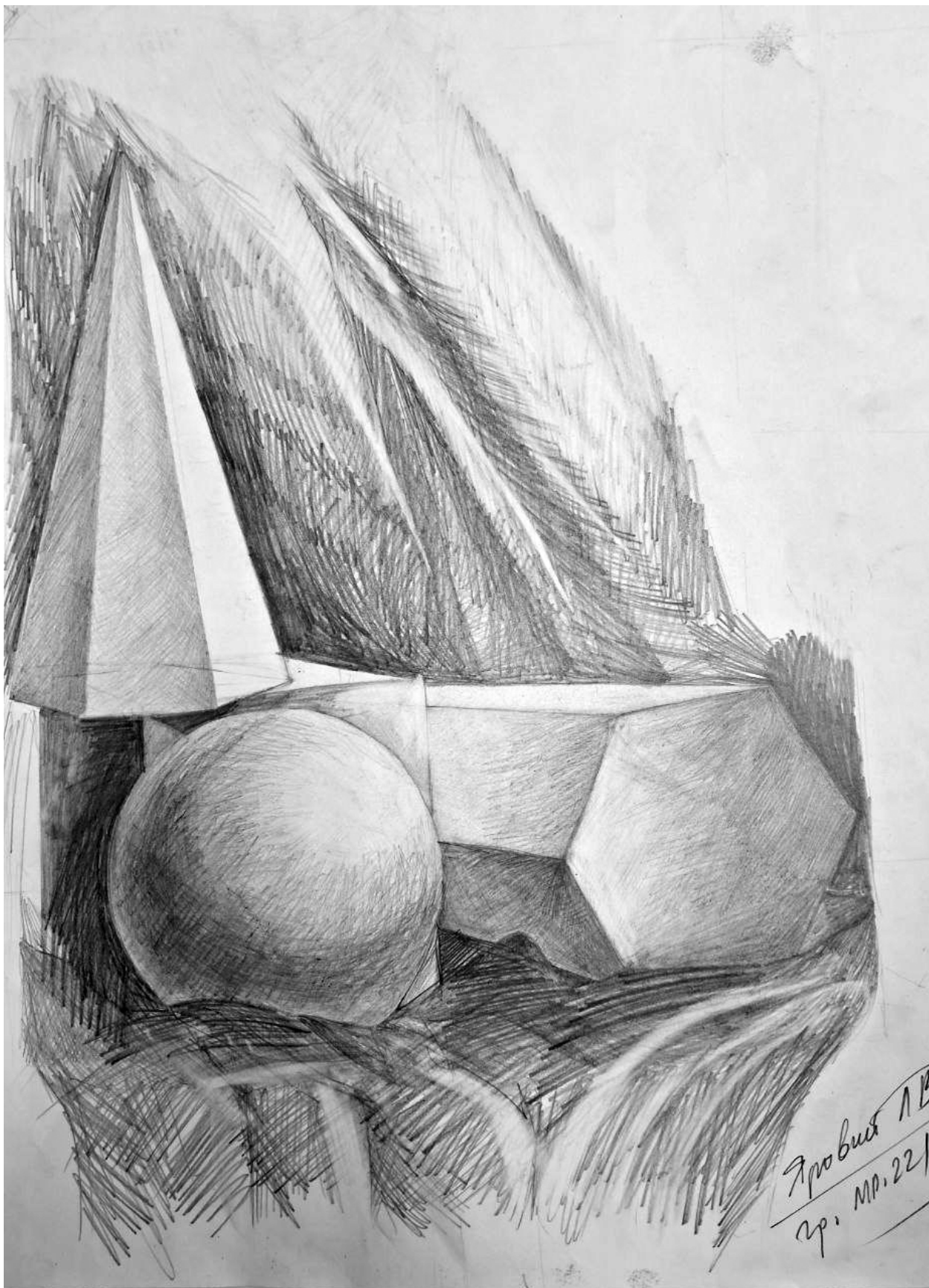
Джерело: <https://ru.pinterest.com/pin/2111131071415057/>

Додаток 3

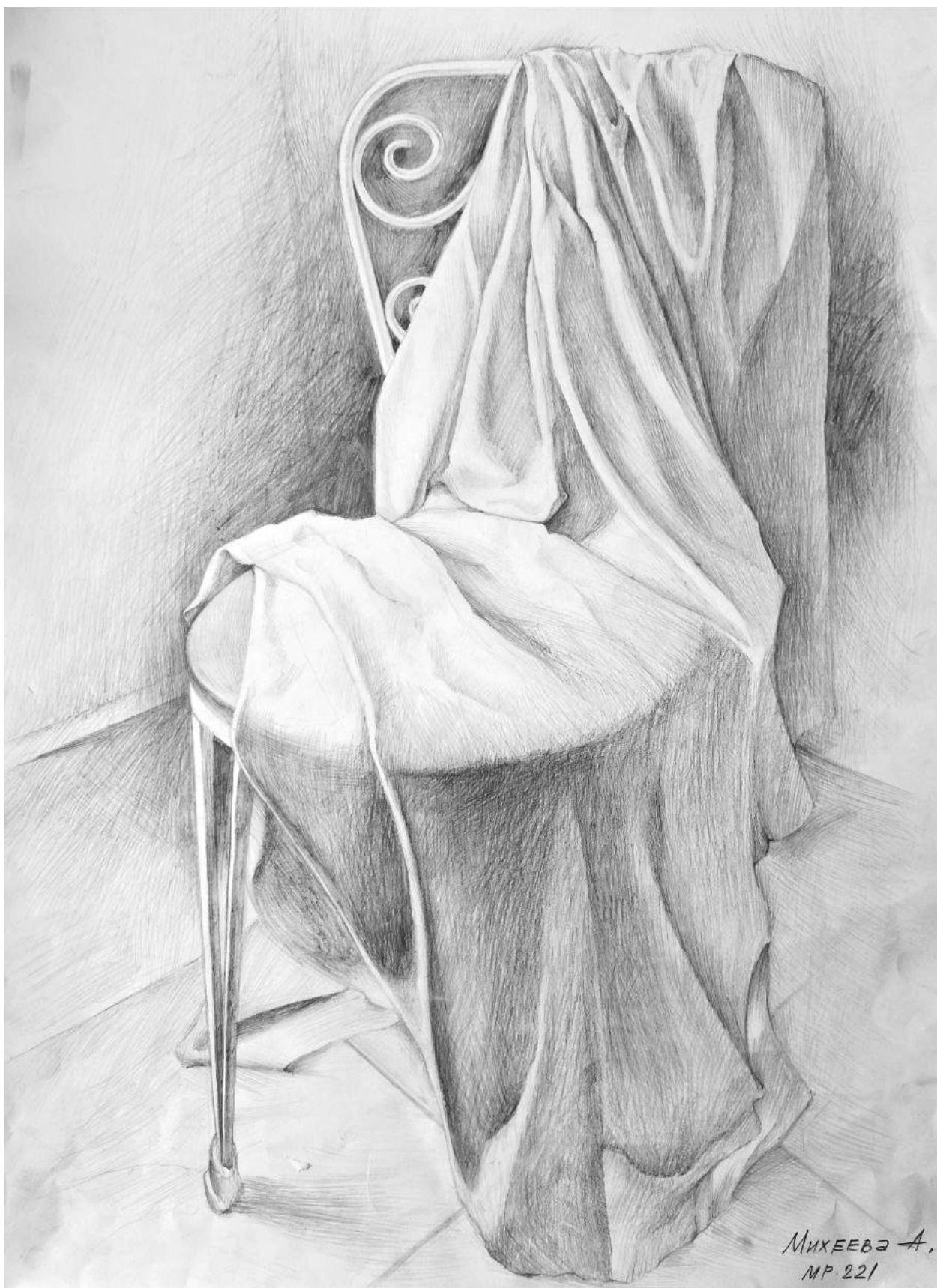

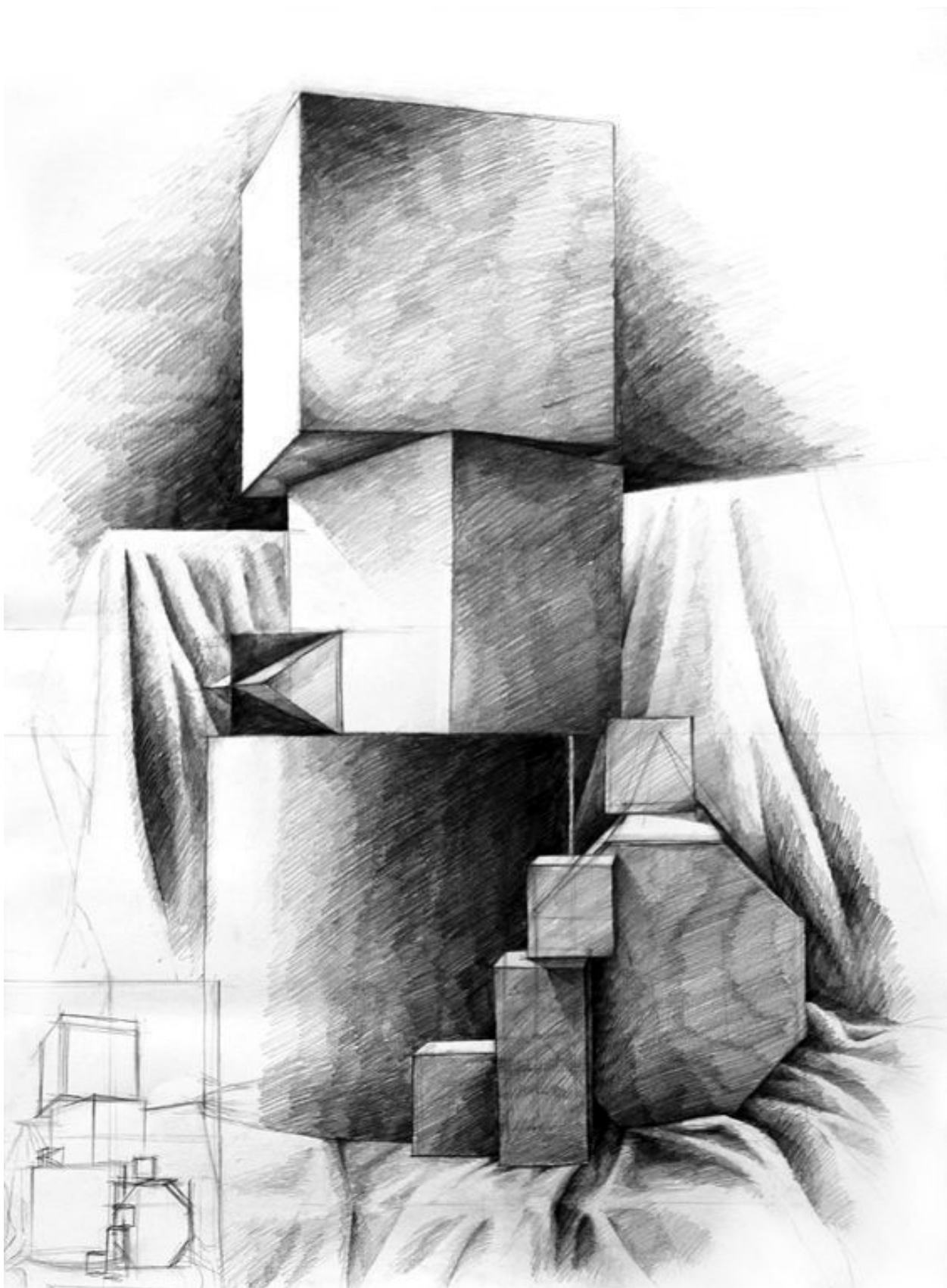
Джерело: <https://ru.pinterest.com/pin/24910604184715256/>

Додаток 4

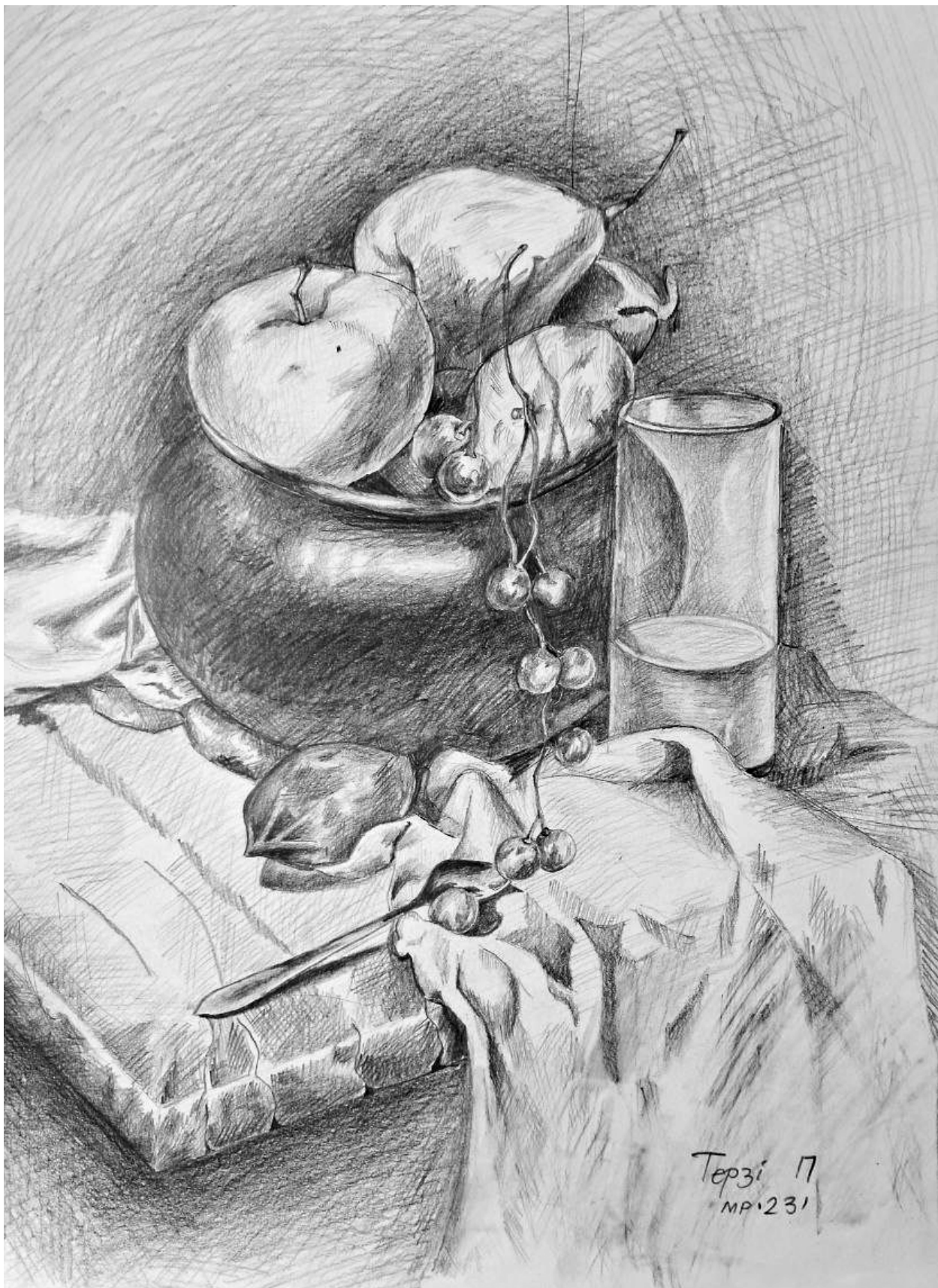

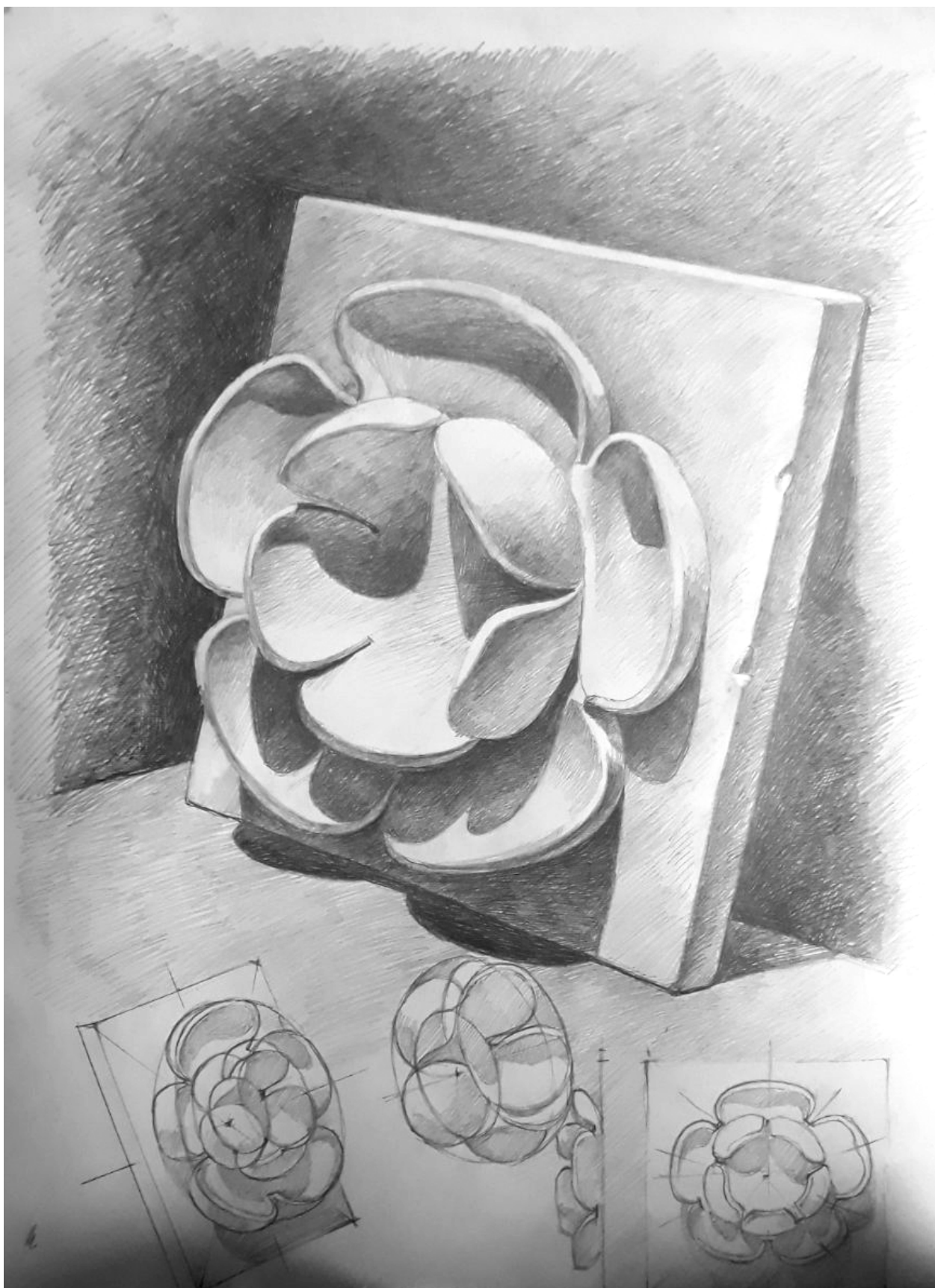
Гривін ЛВ
гр. мр. 22/

Джерело: <https://ru.pinterest.com/pin/110690103334974097/>

Джерело: <https://www.pinterest.com/pin/33003009760733136/>

